

STŘÍPKY Z HISTORIE OBCE KLOBUKY

První zmínky o naší obci jsou z roku 1226 v kronice Doksanského kláštera. Později patřila obec k metropolitní kapitule u sv. Víta v Praze. V husitské době byla obec plně kališnická, posledním husitou byl Mikuláš Bradáč, v roce 1669 teprve obrácen na víru katolickou. První česky psaná kronika obce Klobuky pochází z roku 1852, takže od tohoto roku můžeme sledovat podrobněji dění ve farnosti. Dominantou nad obcí je bezesporu kostel sv. Vavřince, který je obklopen hřbitovem, původně jenom kolem dokola a na východní straně končil tam, kde stojí velký dřevěný kříž. Teprve později byl hřbitov rozšířen dále na východní stranu - pozemek je o tři schody níže, než starý hřbitov.

Kostel měl nejdříve zvon sv. Vavřince, který byl ulit v roce 1574 mistrem Brixím. Vážil 1.015 kg, výška zvonu 83 cm a průměr 108 cm. Byl zrekvírován 17.2.1912 a již se do Klobuk nevrátil.

Dalším zvonem byla "Hodinka", umíráček z roku 1588, rovněž byl ulit mistrem Brixím. Vážil 435 kg, vysoký 63 cm a průměr měl 82 cm. Byl rovněž zrekvírován 14.4.1917 a vrácen zpět 28.5.1919. Musel být svařen a to v roce 1938 a podruhé svařován v roce 1939. Třetím v pořadí byl zvon "Maria". Tento byl ulit v roce 1612 Jindřichem Senohajským, za rychtáře Matěje Bárty, což je vyznačeno přímo na zvonu. Váží 900 kg, v průměru měří 104 cm a vysoký je 82 cm. Tento zvon zůstal stále na věži, nebyl nikdy zrekvírován. Čtvrtým zvonem byl "Sanktusový zvon" z roku 1676, který byl ulit Mikulášem Lövyem. Dne 6.5.1943 byl zrekvírován, později vrácen, ale na věži není a o jeho osudu nejsou v kronice další zmínky .

Od roku 1786 do roku 1856 působilo v Klobukách 16 lokalistů a 10 administrátorů. Předposledním lokalistou byl P. Augustin Kodýdek, který zde působil od 8.5.1850 do 13.5.1851. Zemřel 23.9.1851 a je pochován tak, jak si přál, proti hlavnímu vchodu do kostela.

Prvním jmenovaným farářem byl Josef Eicher, který po Páteru Kodýdkovi zde působil jako lokalista a 12.12.1856 byl jmenován zdejším farářem a Josef Votěra administrátorem. Od té doby byly Klobuky s okolím povýšeny na farnost.

Od roku 1856 do dnešního dne zde působilo 24 farářů. Mezi nimi Josef Uzel, Jindřich Šimon Baar, Josef Kebrle - tento zde působil v nejtěžších dobách

II.světové války od roku 1937 do roku 1945. Od roku 1992 přišel k nám p.Jiří Pecka. Přesto, že jeho sídlo bylo na faře v Charvátcích, velmi se zasloužil o obnovu zdejšího kostela, usiloval i o obnovu fary a její zahrady, nechal znovu zapojit elektřinu do kostela, opravu střechy atd. Zřejmě pro jeho velikou aktivitu a schopnosti na poli církevním i kulturním byl přeložen na nově zřízenou farnost v Praze - Řepích, k velké škodě naší farnosti.

Pátera Kodýdka vysvětil 27.7.1827 arcibiskup František de Paula Pištěk. J.Š.Baar napsal knížku "Páter Kodýdek" podle vyprávění a různých zápisů.

V roce 1852 bylo v Klobukách 360 obyvatel, v Čeradicích 213, v Kokovicích 208, Vrbičanech 254, Kobylníkách 142. Celkem 1177 obyvatel. Narodilo se 50 dětí manželských a 8 nemanželských. Oddáno bylo 11 párů, zemřelo 18 mužů a 11 žen. V roce 1854 žilo v Klobukách 372 obyvatel, v Čeradicích 205, Kobylníkách 147, Kokovicích 226, Vrbičanech 262, celkem 1212 obyvatel z toho 11 židů.

Dne 22.4.1854 přijela ohledací komise na starou školu v čp.2 a schválila výstavbu nové školy. V tomto roce byl také opravován kostel. V roce 1857 byly prováděny opravy na faře i škole, byla obnovena socha sv.Jana Nepomuckého v Kobylníkách. 26.2.1862 byla volba nového obecního zastupitelstva spojených obcí Klobuky, Kokovice a Kobylníky. Nově zvolenými byli: Karel Otman, farář, Josef Švarc, František Bernášek, Ant.Janda, Fr.Netrefa, Fr.Novák, Josef Malypetr, Jan Valenta, Matěj Plachý, Václav Husník, Jan Bernášek, Josef Nedvěd, Vojtěch Rus, Fr.Paur, Fr.Svoboda z Kokovic.

Na východní straně hřbitova byla vystavena nová zeď i s vraty. V tomto roce rovněž vyhořel zámek na Bilichově a zůstala z něho pouze zřícenina. O pouti na sv.Vavřince projížděl přes Klobuky František Palacký. Čestnými občany spojených našich obcí byli jmenováni přední význační lidé naší země, Fr.Palacký, Fr.Lad.Rieger, Jan E. Purkyně.

V roce 1862 postihla Klobuky velká povodeň, pod vodou byly chalupy Bendovic, Bernáškovic a Husníkovic. Které domy to byly, bohužel není známo, neboť v kronice nejsou uvedena popisná čísla. Na poškozené touto povodní byla provedena sbírka, také se pořádala Beseda s tancem na podporu založení knihovny.

V květnu toho roku byl posvěcen základní kámen nové školy (nynější Obecní úřad). Svěcení provedl Bedřich ze Švancenberka, biskup pražský. V této době panoval Fr.Josef I., na papežském stolci seděl papež Pius IX, proboštem Svatovítské kapituly byl rytíř Václav Václavíček, prozatímním správcem Království českého byl Kellersberg, jako učitel působil v Klobukách Antonín Klasser, farářem byl Karel Otman, na Obecním úřadě starostoval Josef Nedvěd, funkci školního dohlázeitele zastával Antonín Malypetr, stavbu nové školy vedl Matěj Hofman, mlynář a stavební práce provedl Václav Straibl. V květnu 1862 byla založena nadace Pátera Augustina Kodýdka, který ve své závěti ustanovil částku 3.000,- zlatých. Po několikerých urgencích byly uvolněny z c.k. úřadu Slaný, zásluhou faráře Otmana. Nadace byla založena pro chudé služky a čeledíny, kteří sloužili delší dobu v jednom místě. V roce 1863 požádal farář o přenechání staré školy čp.2 pro potřeby fary čp.17 (nyní dům pana O.Hocha), která byla malá a rozpadlá. Pánové Bernášek a Malypetr, radní, nesouhlasili, takže nebylo vyhověno. V roce 1865 přišel do Klobuk první podučitel Karel Sojka. Bylo vysázeno stromořadí ke kostelu podél cesty do kopce z náměstí a stromy na hřbitově. Jeden javor byl zasazen u hrobu p.Kodýdka. Pan Bernášek založil ochotnické divadlo v Klobukách. V roce 1871 byl starostou Jan Bernášek. Byl založen cukrovar, do jeho základního kamene byly vloženy peníze a dobové časopisy.

Dne 24.11.1872 se konalo posvěcení nového cukrovaru a byla rovněž dostavěna silnice od cukrovaru směrem k nádraží. O rok později byl starostou zvolen Josef Malypetr. V roce 1874 byla zřízena cesta kolem vrchu ke kostelu. Roku 1875 zemřel císař Ferdinand Dobrotivý, který zrušil robotu a zabezpečil rovnoprávnost české řeči s německou na školách a úřadech. Přebýval v Praze celkem 27 let od roku 1848 do roku 1875. Panoval od roku 1835 do 1848. Po něm nastoupil na trůn v roce 1848 císař František Josef I.

Rok 1876 přinesl smrt Františka Palackého, který zemřel v 78 letech. Obec Kokovice se osamostatnila. V Klobukách byla v tomto roce velká povodeň. Starostou byl zvolen Jan Draslík. Další změna v obci se týkala cukrovaru, kde byla postavena nová řepárna a stavěla se silnice do Vrbičan. V Čeradících byla vysvěcena kaplička. V roce 1878 byl zakoupen pozemek na stavbu nového nádraží, na rozšíření kolejí a pro stavbu strážního domku. Vybuďovala se také nová pěšina k nádraží. Započalo se se stavbou cukrovarské vlečky. V roce 1882 byly založeny cukrovarské rybníky. V tomto roce se také stavěla silnice k Hořešovicům. Cukrovar dostal nový komín. V té době měly Klobuky 72 domů a 645 obyvatel, Kobylníky 28 domů a 237 obyvatel, Čeradice 36 domů a 245

obyvatel, Kokovice 37 domů a 255 obyvatel a Vrbičany 63 domů a 381 obyvatel, z toho 11 Židů. Předsedou správní rady cukrovaru se stal pan Vopršál. V roce 1886 se budovala studna na faře č.17 a byla provedena i oprava fary. V roce 1891 byl rozšířen hřbitov, za rok na to byl postaven velký dřevěný kříž. V Třebízi byl odhalen pomník V.B.Třebízského. Narodilo se 79 dětí, z toho 5 dětí mrtvých a 4 nemanželské. Oddáno bylo 22 párů a 47 obyvatel zemřelo.

V roce 1893 se stavěla železniční vlečka do cukrovaru. Rok 1895 přinesl důležitou událost a sice posvěcení základního kamene nové školy. Stalo se to 17. dubna. Řídícím byl Fr.Korejs, a do základního kamene byly vloženy dobové noviny a mince. Škoda jen, že se při oslavách 100 let školy tento základní kámen nepodařilo nalézt. Stavbu školy provedl stavitel Karel Beneš. V roce 1899 nastoupil do Klobuk farář J.Š.Baar. Přistěhoval se 16.5. a ještě než nastoupil, byl upozorněn, že "fara je jako chlív a kostel jako stodola". Nenechal se odradit a předsevzal si, že postaví novou faru. 27. listopadu byla povolena stavba nové fary.

Ředitelem cukrovaru byl jmenován Adolf Kotrba, velký mecenáš a přítel faráře Baara. Rok 1900 přinesl velké a tuhé mrazy, zamrzla voda na faře a v kostele, zamrzl i olej ve věčném světle. Po oblevě na jaře se propadla silnice do Kokovic o celý metr. V Libochovicích se sesulo dokonce 52 domů. Ve Vraném zemřel farář Josef Plašil, který také působil v Klobukách v létech 1877-1881.

J.Š.Baar zasvětil osadu Klobuky 31.12.1900 Nejsvětějšímu Srdci Páně. V tomto roce byla také stanovena nová měna korunová, zlatý a stříbrný peníz byl postupně stahován. Sčítání lidu se provedlo v roce 1901. V Klobukách bylo 101 domů a 690 obyvatel z toho 9 židů a 6 protestantů, ve Vrbičanech 79 domů a 445 obyvatel, Čeradice měly 37 domů s 216 občany, Kokovice 42 domů a 242 obyvatel, Kobylníky 30 domů a 136 obyvatel. Celkem 1749 katolíků, 9 židů a 6 protestantů a 289 domů,. Zima byla toho roku také velmi krutá. V kostele byl zhotoven Boží hrob řezbářem Fr.Vrat. Bukem za 560 K. Na paměť 30 let založení cukrovaru byl namalován votivní obraz za oltářem, který namaloval akad.malíř Václav Preis.

V říjnu 1901 byla dostavěna nová fara a J.Š.Baar se do ní přestěhoval. Jeho maminka, která mu hospodařila, byla mu velkou oporou při všech strastech a protivenstvích, kterých nebylo málo. Měl zde pouze dva věrné přátele, ředitele cukrovaru Bohumila Zapa a Aloise Kotrbu (pozdější ředitel). Scházel se v hostinci u nádraží také s Josefem Malypetrem, Ivanem Kraskem a lékařem Perlíkem. Karel

Toman (vlastním jménem Antonín Bernášek) byl vnukem Jana Bernáška z Kokovic, který byl Baarovým vzorem pro postavu starosty z románu "Poslední rodu Sedmerova". Byla hloubena také studna na faře, do hloubky 24 m, voda se ale za čas ztratila a tak musela být ještě prohloubena na 26 m. Voda měla 28,4 stupeň tvrdosti.

Na stavbu nové fary však nepříspěly připojené obce. Velké problémy byly i s povolením a ostatním papírováním po úřadech. Rozpočet byl na 29.380 K. Po celou dobu stavby se přihodilo žádné neštěstí. Baar musel ještě platit různým řemeslníkům ze svého, takže se hodně zadlužil. Po dokončení si zapsal "Pán Bůh žehnej domu tomu, tomu rač Bůh požehnat. Kdo mě z chyb a vad v tom viní, zkus jen postavit si jiný."

Původní fara byla v předbělohorské době tam, kde později byl Malypetrovic statek čp.13, zvaný u ""U Valentů"" a kde dnes stojí bytové jednotky bývalého statku. Druhá fara byla v domě čp.17, kterou potom zakoupil hostinský Tajzich z Vraného, nyní dům pana Oldřicha Hocha.

Celkový náklad na novou, nynější faru u kostela činil 32.594,60 K. Její zakladatel založil rovněž farní zahradu, zasadil 42 stromů včetně 4 ořechů, okrasné keře v počtu 104 ks v 17 druzích, jako jsou berberis, šeřík, Ionica, jasmín, citisus, polimus atd. Víno si vybral od knížete Lobkovice z Dolních Beřkovic, lesní stromky koupil v Pozdni, rybíz a angrešt přesadil a rozmnožil z bývalé farské zahrady. Vše zaplatil ze svého a to 70 K. Ihned první noc po přestěhování t.j. 14.11.1901 mu byl ukraden kohout i se slepicemi. Jak je vidět, v Klobukách nebyly krádeže výjimkou ani tenkrát, zloději se nestyděli okrást kohokoliv.

V roce 1902 navštívil Klobuky děkan sv.kapituly František Hrádek, apoštolský prelát. V kronice učinil děkovný zápis vlastní rukou. Novým kostelníkem byl určen Josef Poledník.

Ve svatováclavské záložně byla odhalena defraudace 8 miliónů korun, byl zatčen předseda Jan Drozd, papežský komoří a ostatní úředníci. 3.března 1903 zemřel František Ladislav Rieger. 16.11. rezignoval Baar na členství v obecní radě. Působil tam po dvě období. 11.5.1904 zemřel bývalý ředitel cukrovaru Bohumil Zap, syn Karla Zapa, spisovatele Českomoravské kroniky a Honoráty Zapové rozené Višňovské, rovněž spisovatelky.

V roce 1905 byla oslavena slavnostní misie. Učitelé zdejší školy i sedlák Malypetr tuto slávu ignorovali, ředitel kůru dokonce odmítl hrát na varhany. Zdejší lid byl nábožensky vlažný a to Baara velice rmoutilo. Nejdříve byly pole, cukrová řepa a pak církev. On byl zvyklý z Chodska na opak. Nový ředitel cukrovaru pan Kotrba mnoho přispěl finančně i různými dary na zdar misie. V roce 1906 se narodilo 46 dětí, oddáno bylo 8 párů a zemřelo 27 občanů. O masopustu se opil železniční úředník Josef Korejz, spadl tak nešťastně ze židle, že si protrhl měchýř a zemřel. Zanechal 4 děti, nejstaršímu bylo 5 let. 2.září 1906 zemřel zdejší lékař Danda, nástupcem byl Mudr. Josef Perlík. Řídící učitel František Komers odešel na odpočinek, novým řídícím se stal František Pech. Regentschorim byl Václav Klíma z Vrbičan. Z nadace Kodýtkovy byli obdarováni tři obyvatelé, Kamil Kniha, Václav Benda a Marie Zímová. Od 2.7.1906 je v cukrovaru novým ředitelem K.Kodeš. Novým ředitelem školy je Bohdan Fürst.

V roce 1907 bylo oddáno 15 párů, narodilo se 48 dětí a 39 osadníků zemřelo. V roce 1908 prodal mlynář Loucký svůj mlýn a odstěhoval se do Jarpic. Novým majitelem se stal cukrovar. Zlikvidovala se celá zahrada, vykácelo se přes 400 stromů a založil se nový rybník.

23.února zemřel spisovatel Svatopluk Čech, který žil s rodiči na kapitulním statku ve Vraném, později také v Klobukách. "Ve stínu lípy" napsal pod dojmem chvíle, strávených pod lípou ve dvoře bývalého kapitulního dvora (dnes objektu ZZN, lípa stojí za průchodem na poštu).

11.března zemřel Josef Hlávka, zakladatel České akademie, studentských kolejí a mnoha nadací.

Členové dědictví sv.Jana Nepomuckého byli Karel Kodeš, ředitel cukrovaru Oldřich Zbořil, syn hospodářského správce v Kobylníkách Arnold Rulf z Klobuk a František Chládek z Kobylník, oba studenti.

29.května 1909 zemřel ve Zlonicích farář Fr.Kraus. 6.července nastoupil po J.Š.Baarovi nový farář Jan Nep.Mrkváček, jako prozatímní administrátor. Byla uskutečněna také sbírka na pomník Páteru Kodýtkovi. 1.září nastoupil nový farář Ant.Theis. Také byla v tomto roce zakoupena socha sv.Antonína. Byla rovněž založena nadace k výročí 60tiletého panování císaře Fr.Josefa I. Z kapitulního velkostatku bylo rozděleno 4.000 pro Klobuky, 4.000 pro Vraný a 3.000 pro Pozdeň.

V roce 1910 bylo prodáno místo pro náhrobek Jana Malypetra. V roce 1911 bylo v Klobukách 579 obyvatel, v Čeradicích 216, Kobylníkách 197, v Kokovicích 248 a Vrbičanech 442 obyvatel. Byl také v tomto roce založen SOKOL, tělocvičný výbor, dále byla zřízena plovárna u rybníka cukrovaru a válcovala se silnice do Vrbičan.

V letech 1912 - 1913 bylo instalováno nové osvětlení v obci invertními lihovými lampami. O rok později musela být prohloubena opět studna na faře na 33,5 metru. Toto stálo 713 K a práci provedl ing.Jar.Matička z Karlína. V cukrovaru se rozšiřovala strojevna a v hostinci u Vaiglů hostovala herecká společnost. Aby zaplatili dluhy, pracovali v cukrovaru a ve statcích. Povolena rovněž hostinská, výčepní živnost a taneční sál Josefu Grunclovi. Rovněž se jednalo o zřízení telefonní centrály. 26.července vyhlásilo Rakousko mobilizaci. Rok 1915 byl krutý, nastal hlad, byly sepisovány zásoby a bylo určeno, kolik se může spotřebovat na osobu a na den. V červnu 1915 byl založen časopis "Čechoslovák" v Rusku.Sepisovaly se kovy i mosaz, od 22.srpna byly na nákup chleбенky. Nastal hlad a bída. V září uprchl Dr.E.Beneš za hranice. 24.listopadu byla rozpuštěna Česká obec sokolská. V roce 1916 byly sepsány zvony, 21.listopadu zemřel císař Fr.Josef I a jeho nástupcem se stal Karel I. V roce 1917 byl určen na sejmutí zvon z kostela, který svolává na pobožnosti. Uskutečnilo se to 14.dubna, jeho jméno byla "Hodinka", spadl a zaryl se do poloviny do země. Vážil 435 kg. Na vojně je 300 mužů, byli oznámeni padlí, obyvatel Vojtěch Vilém, Kytka František a nezvěstní jsou Prajnich a Štáfek.

Z pohraničí jezdí po vesnicích obyvatelstvo žebrať, příděl mouky byl 1,5 kg na 14 dnů. Bylo nařízeno odevzdávat kosti na výrobu tuků. Byly sepsány zvony ve zvoníčkách. Bylo zastaveno na kostel a farní pozemky 8.000 K. Byl zrekvírován zvon "Poledník". Dále byly zrekvírovány koně. Další padlí ve válce jsou Václav Trol, V.Dragoun a Jindřich Vrána všichni z Vrbičan. 2.července 1917 zvítězila československá armáda u Zborova. V létě epidemie úplavice. 4.září byla povolena živnost cihlářská a užívání pece. 17.prosince byl sejmut druhý zvon "sv.Vavřinec", ulitý v roce 1574. Zbyl jen prostřední zvon "sv.Maria". Bylo za něj poukázáno 4.060 K. Nastal rok 1918, bída a hlad vrcholí, hladovějící děti z Prahy jsou nabízeny do rodin na vesnici, aby neumřely hlady. Nikdo je však nechce, neboť sami nemají co do úst. Jenom jedna holčička zde našla přístřeší. Svíčky na svícení jsou na příděl. 8.května bylo vyhlášeno stanné právo, jehož příčinou je bolševictví, zavlčené sem zajatci z Ruska, kteří táhli krajem, rabovali mlýny a dvory jejichž čeledínové jim sami dávali typy. Dne 28.října byla vyhlášena samostatnost našeho státu.

3.listopadu ztrhli demokraté mariánský sloup na Staroměstském náměstí v Praze, který byl postaven 1650 na památku osvobození Prahy od Švédů. Této akce se zúčastnilo nejvíce lidí ze Žižkova. 21.prosince přijel do Prahy první prezident Československé republiky Tomáš Garrigue Masaryk.

Školní děti pod vlivem válečných let jsou bez kázně, zdivočelé a hrubé. V roce 1919 je zaznamenán úpadek mravů a náboženského cítění. 28.května byl znovu zavěšen vrácený zvon "Hodinka".Provádělo se v tomto roce kolkování peněz, dluhopisů a válečných půjček.

Obec sokolská v Klobukách často pořádala představení u Vaiglů. Občané byli požádáni o darování knih pro obecní knihovnu v Klobukách.

Dne 15.června 1919 byly volby do obecního zastupitelstva, zvítězili demokraté a starostou se stal pekař Fr.Tomec.

6.července 1919 přijel mladík z Prahy a řečnil proti církvi, takže se hodně vystupovalo z církve, převážně přistěhovalci. Mladíka pozvali Sokolové. 1.září odešel J.Š.Baar na odpočinek z fary v Ořechu, kam předtím odešel z Klobuk. Na jeho místo do Ořechu nastoupil farář Jan Pátek.

Varhanickou službu vypověděl učitel Fürst na přání pokrokového proudu. Varhan se ujala Marie Yzerová. V prosinci byl učiněn pokus o bolševický převrat, vůdcem byl Rudolf Mergl. Ten šel s nimi obsadit nádraží, když, ale viděli, že by museli pracovat a hlavně, že to neumí, zase odešli. V roce 1922 byl postaven pomník obětem války, na který přispěl rolník Václav Černý částkou 10.000 Kčs. Práci provedl sochař Vosmík a byl zasazen v kostele.

24.listopadu byla pořádána oslava 50 let založení cukrovaru a na počest bylo rozhodnuto postavit sokolovnu. Stavební místo nechal sedlák Malypetr výměnou za jiný pozemek. Studna pro sokolovnu se vrtala na způsob artézských studní. Nejvíce pracovali chudí sokolové, bohatí zaplatili když se naváželo hřiště. Sokol měl v té době 188 členů. Na podzim se ustavilo družstvo pro rozvod elektřiny v Klobukách a Kobylníkách. Členy byli všichni majitelé domků a zaplatili tolik stokorun, kolik chtěli mít doma žárovek a 200 Kčs k tomu.Na štědrý den se prvně rozsvítily žárovky v ulicích a 6.ledna 1923 svítily celé Klobuky. Jedna kW stála 4,50 a nájemné 3,50 Kčs. U Grunclů jsou pořádány sokolské večírky. 5.ledna 1923 byl zavražděn ministr Rašín komunistou Šoupalem. 15.července byla slavnostně

otevřena sokolovna, starostou Sokola byl Malypetr. Byla odhalena pamětní deska Janu Malypetrovi, učiteli tělocviku v minulém století, narozenému 1815 v Malypetrovic statku. Na slavnost přijel i president osvoboditel T.G.Masaryk. Na podzim byla provedena pozemková reforma Vrbičanského statku, 40 procent půdy bylo přiděleno drobným zemědělcům, zbytek dostal cukrovar a část poklasný Prošek, který to koupil. V roce 1924 byla otevřena školka, pěstounkou byla slečna Perlíková, sestra klobuckého lékaře. Z Kodýtkovi nadace jsou prvně poděleni i staří lidé. Byla také provedena pozemková reforma kapitulního statku ve Vraném. Páleč koupil Josef Vopršál z Lisovic, Lukov sedlák Šrámek z Lukova. Dvůr v Klobukách koupil cukrovar, obytné místnosti pronajal poště. Starou sladovnu koupil také cukrovar, Klobuky dostaly 27 korců polí a stavební místa, deputátníci dostali odstupné a Mergl a Sejpal dostali domek, dnešní čp.2 a pole. Adjunkt pan Hladík, správce dvora Klobuky, dostal přidělen dvorec v Oudešicích, oženil se s Marií Krakešovou z Vrbičan, jejíž rodiče prodali hospodářství ve Vrbičanech a odstěhovali se také do Oudešic. Novým majitelem hostince u Vaiglů se stal Oldřich Hoch. V roce 1925 pořádal cukrovar svůj první bál a z jeho výtěžku byly podporovány vdovy a staří zaměstnanci cukrovaru. V červnu toho roku se započalo se stavbou nové školky na dvorském poli vedle obecné školy. Stavbu provedl stavitel Marek ze Zlonic nákladem 150.000 Kčs. Vznikla tak Nová ulice, v témže roce tam postavil domek č.131 pan Konrád (nyní dům Klobuckých), dále strojník Jaromír Jirásek (nyní dům paní učitelky Duchkové), Jan Pleticha (nyní dům pana Sochora), legionář Jindřich Kniha a vedle něho cukrovarský sedlář Jindřich Pokorný (nyní dům pana Hanzala). Celkem bylo postaveno v Nové ulici včetně školky šest domů. Na podzim započal se stavbou Pavel Toman. 24.října zemřel v Klenčí, raněn mrtvicí J.Š.Baar. V románě "Poslední rodu Sedmerova" je hlavním hrdinou rolník z Klobuk Bernášek, jehož statek připadl židovi.

V Klobukách jsou tři řezníci, Jirásek, Sinkule a Šustera. V roce 1926 byla otevřena nová školka. V Nové ulici byly postaveny další domky Heřtovic (nyní dům paní Ševíkové) a Flekovic (nyní dům pana Tomce). Další stavební místo má Antonín Hrzán, František Jirásek a Josef Hora.

Zemřel poslední ze zakladatelů cukrovaru pan Tůma z Telec. 27.května 1927 byl potřetí zvolen presidentem T.G.Masaryk. JUDr. Stránský, zeť pana Malypetra, koupil v Pálči dvůr od Václava Jonáka.

V roce 1928 vystavěl vilový dům hospodářský rada kapitulních statků Oldřich Zbořil, kostelní rada mu odprodala část kostelního pole za 14.952 Kčs. Za takto

získané peníze byl rozšířen hřbitov. Vila byla dostavěna v roce 1929 stavitelem Hrzánem. V zimě 1928-1929 dosahovaly mrazy v lednu až -26°C . 10.února bylo -20°C , 11.února -32°C , 12.února -30°C . Ještě 3.března bylo -20°C . Školy byly 14 dnů zavřeny, pomrzly stromy, popraskaly, pomrzla zvěř, ořechy zmrzly úplně, ostatní musely být tak ořezány, že téměř živořily. Nejedolnější se ukázala jablono "panenské". Farská zahrada byla téměř zničena.

23.září 1931 byly volby do obecního zastupitelstva, vyhráli republikáni, starostou se stal Antonín Paur, truhlář, náměstkem Vladimír Verner, členy Jaroslav Sojka, Antonín Poslušný, za živnostenskou stranu Josef Ilich, Rudolf Procházka, za stranu lidovou Karel Seifert, za komunistickou Vojtěch Snop, Václav Toman a František Dlouhý. V tomto roce bylo uzavřeno 13 sňatků, 30 dětí bylo narozeno, z toho 2 nemanželské, zemřelo 29 osob z toho 8 dětí.

V roce 1933 byly zakoupeny 2 železné kádě na vodu pro hřbitov. Jedna byla umístěna za kostelem, aby nevlhlo zdivo.

Jan Malypetr u příležitosti svých 60.narozenin věnoval Sokolu ústřední topení do sokolovny a novou podlahu, asi za 70.000,- korun. V době, kdy Jan Malypetr zastával funkci ministerského předsedy vlády, zastavovaly ve zdejší stanici rychlíky, byly vydlážděny silnice přes obec.

Rok 1935 byl poznamenán sjednocováním němců pod Henleinovou stranu. 27.června až 30.června 1935 se konal celostátní sjezd katolíků.

14.9.1937 zemřel první prezident T.G.Masaryk, konala se tryzna, na které řečnil ministerský předseda Malypetr.

Od roku 1912 do 1938 sehrál Sokol 179 divadelních představení.

Na věži kostela zůstaly dva zvony, sv.Maria z roku 1612 a "Hodinka" z roku 1588. Tento zvon byl zrekvírován a poškozen. Nyní bylo požádáno o opravu, pukl v délce 25 cm. Správní rada cukrovaru poskytla 7.000,- Kč. Zvon byl odeslán do Pelhřimova k opravě. Byla zavedena elektřina do kostela, o půlnoční mši svaté se prvně svítilo. Obecní zastupitelstvo na elektřinu nepřispělo, takže se prováděla sbírka mezi občany. Po roce se vrátil zvon z opravy, ale zvonil špatným zvukem, takže byl znovu vrácen k opravě. 20.2.1939 byl přivezen opravený zvon "Hodinka", oprava stála 7.600,- Kč.

1.července 1939 odešel do výslužby řídící učitel František Duchek. Novým řídícím se stal František Jarolímek, který uprchl ze sudet před Němci. Bylo nařízeno vypisovat křestní a oddací listy, aby se prověřil "árijský" původ. Celkem v tomto roce napsáno 730 listů.

Konaly se Baarovy oslavy, cukrovar zaplatil 10.500,- Kč za pamětní desku. Farář Kebrle napsal knížku "Klobucký pan farář Baar" v nákladu 2.000 výtisků. V roce 1940 byla tuhá zima, bylo -28°C a -30°C .

Školu v Klobukách navštěvovalo 146 žáků, ve Vrbičanech 74 žáků. Slánské gymnázium, ve kterém vyučoval také klobucký farář, navštěvovalo 478 žáků.

Z darů osadníků byla zaplácena pamětní deska Baarova, která je zasazena u vchodu do fary. Zhotovil ji kamenosochař A.Šaroch z Pálče. Byl vydán také zákaz přístupu židovských dětí do škol, dále byla vydána opatření proti židům, léčení, stěhování, vstup do divadel, hostinců atd. Zde se jednalo o rodiny Kelnerů, Neumanů, Tauberů a zubní lékařky.

Od roku 1941 musí státní zaměstnanci vykazovat árijský původ. Během roku 1942 se provedl soupis zvonů, byl zrekvírován zvon sv.Vavřinec a již nebyl vrácen. Ve Zlonicích bylo zrekvírováno 5 zvonů.

O pouti, při svatbě Karla Hanzala a sl. Boženy Pokorné z Klobuk, hrál na varhany profesor Bohumil Kaiser, který si nevezal odměnu za tuto službu, a tak byl založen fond na opravu varhan. Tito novomanželé dali prvních 100,- Kč. Byly uloženy na vkladní knížce, ovšem kam se poděla knížka a peníze za doby likvidace všeho možného a hlavně cenného, se již nedovíme.

V této době měly Klobuky 840 obyvatel, narodilo se 26 dětí, 9 osob zemřelo, oddáno bylo 17 párů.

V roce 1943 byly zakázány církevní průvody mimo pohřbů, také zemřel hrobník Václav Toman, který tuto funkci vykonával 41 let, pamatoval ještě působení J.Š.Baara. Novým hrobníkem se stal Karel Seifert.

Z celé řady zdejších farářů a lokalistů je na hřbitově pochován pouze Páter Augustin Kodýtek, lokalista Jan Novák a jeho maminka. Do kostelní zdi je

zasazena jen pamětní deska na ně, neboť není známo, kde byli pochováni. Byli velice chudí.

V roce 1944 byli totálně nasazeni učitelé na práce v továrnách. Byl proveden soupis kostelních předmětů z barevných kovů za účelem odevzdání. Ve škole byly zimní prázdniny až do 9.dubna 1945, protože do školy byli nastěhováni němečtí vystěhovalci ze Slezska.

Byl také vrácen náš sanktusovský zvonek. V dnešní době není zavěšen, býval v kapliče, protože byl opravován - závěsná oka s okovem, který je hranatý, takže zvonem nelze houpat. Je uložen na Obecním úřadě. Může být zavěšen pouze na pevno. Když nemůže sloužit svému účelu, je bezpečnější jeho uložení na Obecním úřadě. Tento zvon byl po válce nalezen v Praze na Trójském ostrově, kde byly zvony shromážděny (které nestačili němci roztavit). Přivezl si ho pan Alois Louda z Klobuk, který byl sběratelem starých věcí a také měl jakési "Sběrné suroviny". Byl u něho cca 20 let.

Farář Josef Kebrle dobrovolně rezignoval na kněžský úřad a požádal 1.8.1945 v Římě o dispens. Oženil se potom s místní učitelkou. Po osvobození se odstěhovalo do pohraničí 200 obyvatel. Zbylo zde 704 lidí. Starostou byl Rudolf Černý, jako učitelé působili zde manželé Duchkovi a Haubnerovi.

19.5.1945 byla zasazena deska na paměť padlým z koncentračních táborů v kostele. Jsou to: Kellner Ervín, Kellner Josef a Kellnerová Marie, byli umučeni v Osvětimi, vrátil se pouze Hugo Kellner, jejich otec a manžel Marie Kellnerové, 80ti letý stařec, majitel mlýna. Dále Josef Klobucký, který byl zavřen za to, že dal 5,- Kčs v železničních dílnách na pomoc rodinám zavřených a byl umučen, dále Otto Neuman, Otýlie Neumanová, obchodníci, kteří zemřeli v Osvětimi. Z rodiny se vrátil syn. Potom Jaroslav Jirásek, Josef Štáfek, Rudolf Tauber, Berta, Hana a Marie Tauberové. Byla vyvražděna celá rodina. Jaroslav Hrzán z Vrbičan zemřel v Mauthausenu, Jan Kolář, řídící učitel z Vrbičan zemřel v Buchenwaldu, František Tuček z Vrbičan, František Langer z Čeradic. Jména obětí na desce jsou seřazena dle abecedy.

17.listopadu 1948 byla otevřena měšťanská škola. Po Vsesokolském sletě v Praze v roce 1948 byla zrušena Obec sokolská. Zemřel Dr. Jan Malypetr a v listopadu prezident Dr.E. Beneš.

V roce 1950 byly uzavřeny hostince: U Hochů, Bambasů a Bakalářů. Zůstaly v obci dva a to Na kopečku u Grunclů a u sokolovny u Procházek. Od roku 1952 se vyučovalo náboženství pouze dobrovolně.

V roce 1952 nastoupil na faru farář Antonín Vaněk, přistěhoval se i s rodiči, kteří pečovali až do roku 1956 o hospodářství, zahradu i kostel, zasázeli nové stromy a celkově dali zanedbané farní hospodářství do pořádku.

Byla upravena cesta ke hřbitovu mezi polem a hřištěm sokolovny. Do nové fasády kostela byla osazena pamětní deska J.Š.Baara. Hrobníkem byl Josef Krampera.

V roce 1958 nastoupil farář Gilbert Johan Bednář. Odešel na odpočinek v roce 1991, žije v Lounech u paní doktorky Benešové.

V roce 1974 byla otevřena Baarova jizba na faře. V dnešní době jsou z ní pouze vitríny, které byly použity při oslavách 100 let školy v Klobukách. Fara byla několikrát vykradena a po dobu, kdy byla prázdná, značně zdevastována. Nový farář Páter Pecka se snažil vše dát do pořádku a obnovit. Ubytoval na faře pár lidí, ale žádný nesplnil jeho představy a hlavně své sliby. I nyní byla fara obydlena, ale nic se nezlepšilo. Zbylé věci z Baarovy jizby byly ukradeny v době, kdy se Páter Bednář odstěhoval do Loun a fara byla neobydlena. Novým farářem v roce 1991 byl P.Jiří Pecka, který žil na faře v Charvátcích. V červenci 1996 byl přeložen na novou farnost v Praze Řepích a zde působil farář zlonický Páter Ivo Rynda. Spolupráce s ním však nebyla taková jako s Páterem Peckou. V současné době je farnost bez faráře.

Od roku 1946 je farní kronika psána pouze náhodně, nikterak systematicky, s několikaletými přestávkami, a převážně působí dojmem soukromým. Z neověřených pramenů jsem zjistila, že obec byla již za Rakouska povinná psát obecní kroniku. Pokud se skutečně psala, není zachována. Na obecním úřadě je první kniha Obecní kroniky od roku 1914. Kronikář zachytil velmi přesně, ale jen heslovitě všechny události z dostupných pramenů. Je opravdu s podivem, jaké detaily i s přesnými daty se mu podařilo zjistit. Byl to pan Jaroslav Sojka, vrchní technický správce cukrovaru. Od 31.1.1938 byl kronikářem zvolen pan Hubert Strouhal, který setrval jen krátce v této funkci. Novým kronikářem se stal ing. Rudolf Bretschneider, technický asistent cukrovaru. Spolu s panem Sojkou srovnali chronologicky všechna shromážděná data a zapsali až do 20.března

1940. Potom jsou zápisy velice stručné a povšechné do roku 1950. Dále následuje desetiletá pauza a druhá kniha je do roku 1985. Třetí, současná kniha kroniky pokračuje od 1986. To vše je již novodobá historie, o té až zase jindy.

*

Dne 7. února uplynulo 130 let od narození kněze a spisovatele Jindřicha Šimona Baara. Narodil se v Klenčí pod Čechovem, v roce 1869. Baarovy sebrané spisy obsahují 30 svazků, básně, prózy, teologické úvahy i sbírky lidové slovesnosti z Chodska.

Velkým dílem jeho tvůrčích snah o životě na Chodsku je bezesporu trilogie o životě před rokem 1848 "Paní komisarka", "Osmačtyřicátníci" a "Lusy", psané v létech 1923 až 1925. Původně zamýšlená tetralogie, název čtvrtého dílu "Svatba", však nebyla dokončena, pouze stačil spisovatel jen náčrtky.

Baar pocházel ze selského rodu. Jeho strýc Josef byl farářem v Putimi, kde trávil Jindřich své prázdniny. Odtud také čerpal námět na román "Jan Cimbura". Baar chtěl původně studovat filozofii a historii, ale nemoc otce jej přiměla, že vstoupil do semináře, aby odlehčil rodině po finanční stránce. Při kněžském povolání se mohl více věnovat literatuře a historii Chodska a jeho folklóru.

V roce 1892 si poznamenal : "Vědět musím co chci, kam spěji, za čím se ženu, aby žití mé nebylo planým bezúčelným těkáním".

Usiloval o demokratizaci římskokatolické církve a pro neshody s vyšším klérem se dal v roce 1919 penzionovat. Působil na farách v Přimdě, Spáleném Poříčí, Ořechu, Úněticích, Klobukách a po deseti letech působení zde odešel zpět do Ořechu, kde měl hodně přátel. Svůj život dožil v Klenčí, kde 24. října 1925 zemřel.

Zápisy ve farní kronice se čtou jako román. Našemu kraji věnoval několik prací mezi nimi svůj román "Poslední rodu Sedmerova", kde v postavě hrdiny vlastně vykreslil rolníka Jana Bernáška, který se přiženil do Klobuk do statku č.4. Jeho manželkou se stala Eleonora, rozená Valentová. V postavě Sedmery soustředil zásluhy těch, kteří se zasloužili o hospodářský a kulturní rozvoj obce i kraje, i jejich chyby.

Za svého působení u nás se nesetkával s pochopením a vděkem osadníků. Jeho opravdovým přítelem byl ředitel cukrovaru Adolf Kotrba, dále poštovník Wildt a další ředitel cukrovaru Jan Zapp.

Na hrobě majitele mlýna Václava Louckého si můžeme přečíst Baarovy verše : "Kdo kolem jdeš, zastav své kroky, přes tři sta a třicet a tři roky rod Louckých mlýn ten v držbě měl, jedl jeho chléb, pil jeho vodu. Zde v hrobě leží z toho rodu poslední mlýna majitel."

Nákladem chudých osadníků byly zhotoveny pamětní desky, které jsou umístěny po stranách hlavního vchodu do fary. Nesou tyto nápisy : " Památce dobrého člověka, vzorného kněze, upřímného Čecha, vynikajícího spisovatele Jindřicha Šimona Baara. " Na druhé desce : " který v Klobukách 10 let (1899 - 1909) farářoval, tvořil a v letech 1900 - 1901 stavěl tuto farní budovu." Desky zhotovil Alois Šaroch z Pálče.

*

Pověst nebo skutečnost ? Aneb "Co je v Klobukách a co je pod Kopečkem".

Na návrší vpravo od silnice směrem k Peruci stojí "Kamenný muž". Kustod karnackého muzea ve Francii, který zde byl v minulém století ještě s dalšími odborníky, pokládá tohoto "Zkamenělého ovčáka" za zbytek pravěkého menhiru. Menhir je prehistorický pomník, náhrobek, vysoko vztyčený balvan z doby keltské. Dříve bylo v kruhu kolem ještě devět "ovcí" t.j. menších kamenů. Tyto však bývalý hospodář z pole odstranil. Tento menhir stojí asi 3.000 let, snad jako náhrobek keltského vojevůdce. Takové náhrobky jsou jen tři v Evropě, ještě ve Francii a v Holandsku. - To je nad Kopečkem.

A co je pod "Kopečkem " ?

Sejdete-li dolů zpět do obce, na pravé straně je bývalé pohostinství pana Gruncla, zvané "Na Kopečku". Je to starý dům s hospodářskými budovami kolem čtvercového dvora, Pohostinství bylo celé nově opravené od sklepa až po patro - sál.

Nás bude nejvíce zajímat sklep. Když ještě žil bývalý majitel tohoto hostince, vyprávěl někdy různé historky, které se kdysi v Klobukách staly. Mezi jinými též o nějaké místnosti, která je vchodem napojena ze sklepa hostince. Na důkaz toho ukazoval ve sklepě stěnu, kde bylo jasně vidět zazděný nízký dveřní otvor. O tom vyprávěl, že když byl ještě malý kluk, nebylo toto ještě zazděné. Byla tam klenutá místnost, velmi úzká, mimo dům, směrem do ulice pod taras. U zdi byla kamenná

lavice, ve zdi byly železné kruhy a háky, vypadalo to jako vězení. Před zalděním byla na otvoru postavena prkna. Jaký byl skutečný účel tohoto prostoru ? Je známo, že naproti přes ulici kdysi stávala tvrz, později již dávno zrušený pivovar. Podle starých záznamů byl jeden čas v Klobukách krajský soud, k němuž jezdili i z Rakovníka a Litoměřic. Možná, že to bývalo vrchnostenské vězení.

Toto vyprávění je z pozůstalosti po panu Lad.Filipovi, který ještě v písemnosti dodává, že jednou požádal o svolení Jednotu, která provozovala Na Kopečku pohostinství, našel onen zalděný vchod, začal se prokopávat, ale v hloubce asi dva metry se chodba svažovala a dál byla zavalena pískovci, takže další průzkum vzdal.

Víte, že ...

- V roce 1920 bylo v hostinci u Vajglů zřízeno němé kino a první předváděný film se jmenoval "Sumurum" ?

- 26.10.1920 bylo povoleno v přízemí školy ve dvou místnostech zřídit prozatímní mateřskou školku, kde vyučovala sl.Perlíková. Nově postavená mateřská školka nesla jméno našeho prvního prezidenta T.G.Masaryka. Zemská školní rada povolila provoz mateřské školky dne 17.9.1924 ?

- 2.11.1920 se staly Klobuky členem spolku "Okresní péče o mládež" ve Slaném ?

- 1.5.1920 byl poprvé slaven 1.máj, jako národní svátek usnesením ministerské rady ?

- 18.4.1920 byl zvolen poslancem do Poslanecké sněmovny Jan Malypetr, majitel zdejšího statku, který se narodil v roce 1873 ?

- V roce 1921 se na Národních školách začalo vyučovat vaření - - V roce 1918 (ještě za Rakouska) byla zakázána velikonoční pomlázka, aby se neplýtvalo vejci ?

- V roce 1921 byla ustanovena v Klobukách komise pro zřízení Nové ulice.

- 9.4.1922 bylo usneseno, že obec se stane členem Elektrárenského svazu a Družstva pro rozvod elektrické energie. Na elektrifikaci obce půjčila Okres. hospodářská záložna 100.000,- Kč ?

- 17.10.1922 byl zvolen Jan Malypetr ministrem vnitra ?

- Pamětní deska padlým, která je zasazena v kostele sv.Vavřince, byla věnována rodinou Černých čp.24 ?

- V březnu 1923 byla provedena kolaudace ve mlýně pana Hugo Kellnera ?

- Spojené obce Klobuky a Kobylníky měly v roce 1923 přes 1.000 obyvatel ?

- V r.1923 zahájila provoz rafinerie cukru ve zdejším cukrovaru

- V Klobukách bylo 9 včelínů, které zahrnovaly 61 včelstev ?

- Od srpna 1924 byla v provozu kanalizace od domu čp.19 až k domu čp.66 ?
- 1.10.1925 se přestěhovala Pošta do nynějších prostor ?
- 28.9.1925 byla slavnostně otevřena Masarykova školka Janem Malypetrem ?
- Ochotníci Sokola Klobuky uspořádali od roku 1912 do roku 1938 celkem 76 představení ?
 - Proslulé sokolské "Šibřinky" měly vždy stanoven svůj "Ráz". Od roku 1924 do roku 1938 byly takovéto náměty :
 - Letem, divadelním světem. - Cesta kolem světa. - V říši pohádek. - Kouzlo lesa. - Hlubiny moře. - Sjezd národů. - V říši prince karnevalu. - V podzemí. - Na palubě. - Na slovanské pouti. - V nebi. - Síla reklamy. - Hra barev a světél.
 - Dne 1.5.1930 zahájila zde zubní lékařskou praxi Laura Reifová
 - 1931 byla postavena benzin. čerpací stanice Josefa Kolmana ?
 - V témž roce zemřel lékař Josef Perlík ?
 - 22.12.1931 byl Václav Konopásek, bývalý učitel v Klobukách, jmenován čestným občanem obce, jako poděkování. Složil 10.000,- Kč jako nadaci pro chudé ?
 - 1931 převzal mlýn u cukrovaru do nájmu František Fiala?
 - Od roku 1899 působil v Klobukách kněz a spisovatel J.Š.Baar, letos uplyne 100 let od jeho příchodu. Působil zde 10 let - 26.2.1923 byl přijat domovským právem do Prahy Dr.Ing.Rudolf Procházka, vrchní komisař hl.města Prahy, syn Rudolfa Procházky, hostinského v Klobukách čp.96?
 - V srpnu 1933 byl založen sportovní klub fotbalový SK Klobuky. Hřiště bylo na louce vedle "Ostrova"?
 - V roce 1933 byla celková výměra orné půdy katastru obce 348 ha 61 arů ?
 - 16.11.1934 žádala obec správní radu cukrovaru o prodej zahrádky pod sladovnou pro zřízení parčíku s pomníkem padlým. Správní rada rozhodla pozemek pouze pronajmout s podmínkou, že prostor nesmí být použit k výtěžným účelům?
 - V roce 1934 se prováděla dlažba silnice přes Klobuky a dále z Klobuk do Třebíze v délce 2.440 metrů asfaltová vozovka, dále byla upravena "Spálenka" a cesta do "Průhonu". Kamenné chodníky si zřídili občané sami na svůj náklad. Práce prováděl mistr Hiecke z Loun?
 - 2.4.1936 byl ustaven Branný výbor, jehož předsedou byl Antonín Paur . V červnu obec upsala půjčku 12.000,- Kč na obranu státu?
 - V říjnu 1936 byla povolena stavba maloprodejny obuvi pro firmu Baťa Zlín. Byla dokončena 25.3.1937?
 - V lednu 1937 byla provedena sbírka pro Masarykovu ligu proti tuberkulóze?

- 28.11.1937 byla v místní sokolovně pořádána módní přehlídka módním závodem Marie Štrymplové ze Slaného?

- 25.1.1938 byla viditelná severní záře, která trvala 15 minut. Paprsky probleskovaly mraky zdola horizontem a místy vyjely hasičské sbory v domnění, že hoří. 1.2. opět severní záře, která trvala 45 minut?

- Zemřel bývalý učitel a zakladatel nadace pro chudé Václav Konopásek ve svých 72 letech v Pardubicích. Z Klobuk odejela na pohřeb delegace?

- 7.2.1938 se započalo s úpravou Nové ulice?

- V červnu toho roku bylo vyměněno staré stavědlo u cukrovarského rybníka?

- 11.9.1938 přišel do Klobuk z Užhorodu dělostřelecký oddíl, ve složení : 1 plukovník, 1 podplukovník, 6 důstojníků, 6 rotmistrů, 154 mužů, 87 koní, 3 děla a vozy?

- 18.9.1938 vojsko z Klobuk odejelo?

- 23.9.1938 byla vyhlášena mobilizace mužů do 40 let. Začali přicházet uprchlíci ze Sudet, hlavně ženy a děti?

V říjnu zesílil příliv uprchlíků jen s nejn nutnějšími věcmi. Naše armáda se stahuje ze Sudet také přes Klobuky. Hranice budou za Lenešicemi. Nad územím přelétávají německá letadla?

Slavní muži v Klobukách:

Ne jenom města, ale i vesnice se mohou pochlubit slavnými rodáky a slavnými muži, kteří tam žili a působili. Klobuky patří také do této řady.

*V minulém století se stali čestnými občany spojených obcí Klobuk, Kokovic a Kobylník hned tři slavní mužové v historii českého národa. Od roku 1839 do své smrti v roce 1892 působil na staroslavné Peruci děkan **František Beneš**. Tento muž jako zanícený vlastenec a dobrý kazatel probouzel národní vědomí svých spoluobčanů i v dalekém i blízkém okolí. Při svých cestách do Prahy se seznámil s velikými buditeli našeho národa a to s **Františkem Ladislavem Riegrem** a **Františkem Palackým**. Tito na oplátku zase zajížděli k němu na Peruc. Jednoho dne a sice 14.dubna 1861 při své zpáteční cestě kočárem do Prahy, byli při projíždění obcí Klobuky s velkou slávou zastaveni a uvítáni. Na důkaz vděčnosti za jejich boj o povznesení národa byli oba usnesením výboru spojených obcí zvoleni čestnými občany. O něco později byl ještě zvolen další a to poslanec zemského sněmu Jan Purkyně.*

*Neméně slavný muž, který chodil do Klobuk, byl mladý **Svatopluk Čech**. Tento později známý "kníže" českých básníků sem docházel rád a to velice často z*

blízkého Vraného, kde jeho otec byl správcem kapitulního statku, ke kterému patřil i zdejší pivovar. Svatopluk se svým bratrem Vladimírem zde rádi pobývali ve společnosti obou sester, dcer sládka Kubra. Svatoplukovi zvláště učarovala Růženka. Sedávali spolu i s rodiči v krásném altánu mezi dvěma lipami, které stojí na dvoře do dnešních dnů. Zde čerpal mnoho látky pro svoji slavnou sbírku básní "Ve stínu lípy" z vyprávění pivovarské chasy. Po odstěhování sládka do Prahy na hradní "Vikárku", kde byl šenkýřem, docházel i tam Svatopluk Čech za svoji láskou, leč marně. Ta se vdala za Zdeňka Ždychynce. Čech ji přesto nosil ve svém srdci až do konce svého dlouhého mládeneckého života.

V letech 1905 - 1913 působil v klobuckém cukrovaru jako chemik ještě mladý inženýr **Ján Botto**, později známý jako básník **Ivan Krasko**. Byl zakladatelem novodobé slovenské poezie, složil zde nejznámější sbírku "Nox et solitudo". Po odchodu z Klobuk působil v chemické továrně ve Slaném. Zamřel jako národní umělec v roce 1958 v Piešťanech.

Po těchto slavných byli v Klobukách další dva, byť jeden den. Ku konci první světové války, asi v roce 1917, zavítal sem tehdy mladý, nejslavnější písničkář **Karel Hašler**. Přijel se svými písničkami a na sále U Vajglů měl takový úspěch, že si odvážel nejen finanční honorář, ale ještě i aprovizaci, kterou ani nepobral, takže druhý den se musel vrátit pro zbytek.

Po válce zde hostovala divadelní společnost Faltusova. A tato "šmíra" byla příčinou, že do Klobuk zavítal **Jaroslav Hašek**. Již není znám původ dluhu ředitele divadelní společnosti u tohoto spisovatele, ale je jisto, že se jednoho zimního večera Hašek objevil v Klobukách, ovšem Faltusova společnost zde již nebyla. Když tedy svého dlužníka nenalezl, seděl zkroušeně u jednoho piva a přemýšlel, co dál. Štěstí se na něj usmálo v podobě akcionářů místního cukrovaru, kteří po schůzi správní rady chodili na jedno plzeňské. Tento večer patřil Haškovi, který bavil přítomné dlouho do noci a vysloužil si tak dobrou večeři a pití zdarma. Když se rozcházel, bylo již pozdě, vlak do Prahy žádný nejel, takže statkář Cífka ze Třebíže Haška odvezl kočárem k sobě, kde přenocoval. Kronika uvádí, že "opatřiv Haška náležitostmi, nechal jej odvézt zpět do Klobuk." Ovšem, zda se tento potom sešel se svým dlužníkem, není známo.

V červnu 1923 se konalo v Klobukách sokolské župní cvičení, kterému byl přítomen též prezident **T.G.Masaryk**. Asi v polovině cvičebního programu se však přihnala silná bouře, takže se vystoupení již nedokončilo.

V sousední vsi Kokovicích se narodil v roce 1877 známý básník, již zemřelý národní umělec, **Karel Toman**. Zde v Klobukách čerpal první školní znalosti a sem se i později vracíval ze svých životních toulek na místní hřbitov, kde jsou

pochování jeho rodiče. Zde vznikla v předvečer naší okupace hitlerovským Německem jeho báseň "Dušičky" 1938 :

*Tuřanských zvonů tuším hlas, kvílických lkaní zaléhá sem,
pokleknut hroby, mezi vás, rozkolník osamělý dál jsem.*

Hřbitove, duši víru dej, a požehnání domoviny

v ten zrádný čas, v zlý vlasti děj

a odpusťte mi moje viny.

Nebudu výt s tím panstvem, chci v tvou hlínu,

ať s prachem předků s českou zemí splynu.

Z okolí:

Zámek v Budeničkách byl dekretem z 18.9.1946 přidělen i s parkem dosavadnímu dlouholetému uživateli Kongregaci Škol.sester OSF z Prahy Břevnova pro výchovavací ústav Ernestinum. Byl přidělen z důvodu, že vlastní dům ústavu v Praze slouží státním účelům a nemůže být v dohledné době uvolněn. Ústav Ernestinum užíval zámek již 26 let (od roku 1920). Končí tím období dlouholeté správy a vlastnictví rodu Kinských, jejichž jméno je spjato s dějinami našeho kraje.

Po rodu Hrobčických z Hrobčic (1550 - 1623) vlastnil rod Kinských Budenice nejdéle, téměř 200 let (1748 - 1945). Za této doby se vystřídalo na zámku budenickém 13 pánů. Od roku 1748 do 1781 to byl rod Kinských hraběcí, pak již rodina knížecí. Právem lze připomenout, že k této době se váží spíše vzpomínky dobré a šlechtné. Předně, že to byl rod náš domácí, český, rod z Chynic a Tetova. Ve svých dějinách ukázali nejednou české vlastenecké smýšlení dle svého hesla "Bůh, čest a vlast !". Kníže Rudolf, který začal stavbu budenické hrobky, byl prvním kurátorem Matice České v dobách obrození a byl podporovatelem českých snah. Umístěním českého nápisu na šlechtické hrobce v dobách národnostních rozbrojů ukázali nemálo svoje smýšlení. Teprve od roku 1899 se počal náš rod Kinských vydávat za rod německý, ač jiné větve rodu zůstaly věrný národu. Bolí nás to tím více, že ke svým slavným pamětem připsali smutnou tečku v r.1938 v událostech kolem Mnichova.

Staří pamětníci vědí, že jako zaměstnavatelé se nezapsali špatně do povědomí svých zaměstnanců. Jinak je známé, že Kinští byli odjakživa po celých Čechách nejlepšími ochránci svěřených kostelů. Zasloužili se nemálo o prospěch a zvelebení našeho kraje. Vytvořili svou péčí v budenickém panství překrásný kout slánského kraje.

Protože dějiny pokračují a v práci navazujeme vždy jeden na druhého, vstupují noví nabyvatelé do tradice Budeniček a svým posláním a určením ve

službách ubohých a nejpotřebnějších budou též naplňovat to, co bylo programem Budeniček po desetiletí: budou sloužit Bohu ke cti a tichou prací křesťanské obětavosti přispívat tak ku prospěchu osvobozené vlasti.

O požadavcích MNV Šlapánice a farního úřadu v Budeničkách vzhledem k zabranému panství se dosud jedná. O vlastnictví knížecí hrobky nebylo dosud rozhodnuto. Spoluvlastníkem hrobky je též rodina Kinských z Kostelce nad Orlicí, která v době ohrožení republiky osvědčila svoji věrnost státu. Hrabě František Kinský byl mezi delegací šlechty u prezidenta Dr. Edvarda Beneše, která se před Mnichovem vyslovila proti roztržení našeho státu a sám byl potom pro své smýšlení nacisty vykázán z býv. Protektorátu a konfiskován na území Říše. Očekáváme právem, že se ujme památky rodu Kinských a jejich posledního vlastnictví v Budeničkách.

Z farního Věstníku z podzimu 1946.